

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KEREITI 11

PUDUNGWANA 2012

SESOTHO PUO YA LAPENG – PAMPIRI YA 3

MATSHWAO: 100

NAKO: 2½ DIHORA

Pampiri ena e na le maqephe a 7.

DITAELO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO tse THARO, e leng :

KAROLO YA A:	Moqoqo	(50)
KAROLO YA B:	Ditema tsa kgokahano tse telele	(30)
KAROLO YA C:	Ditema tsa kgokahano tse kgutshwane	(20)

2. Bala ditaelo TSOHLE ka hloko.
3. Mohlahlobuwa o lokela ho araba potso e le NNGWE karolong e nngwe le e nngwe.
4. Qala karolo e NNGWE leqepheng le LETJHA, mme o sehe mola qetellong ya karolo ka nngwe.
5. Mohlahlobuwa o tlameha ho etsa moralo wa ho ngola, mme a be a lekole botjha mosebetsi wa hae ka ho bala hape, ho o nahanisisa le ho hlaola diphoso.
6. Meralo yohle e totobatswe hantle hore ke meralo, pele ho hlahiswa tema e ngolwang.
7. Mohlahlobuwa o eletswa ho sebedisa metsotso e 80 ho araba KAROLO YA A, metsotso e 40 ho araba KAROLO YA B le metsotso e 30 ho araba KAROLO YA C.
8. ELA HLOKO: Ngola sehlooho se loketseng seo o se kgethileng, kapa seo o iqapetseng sona meqoqong eo ho sa nehelanwang ka dihlooho ho yona.
9. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang ho bebofaletsa motshwai ho tshwaya mosebetsi wa hao.
10. Bolelele ba ditema tse hlahiswang e be:
- KAROLO YA A: Moqoqo – mantswe a 400 – 450
 KAROLO YA B: Ditema tsa kgokahano tse telele – mantswe a 180 – 200
 KAROLO YA C: Ditema tsa kgokahano tse kgutshwane – mantswe a 100 -120.
11. Tsepamisa maikutlo haholo mopeletong le popong ya dipolelo tse nepahetseng.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA: 1**

- 1.1 Baithuti ba Kereiti ya leshome le metso e mmedi (12) ha ba pase dithuto tsa bona tsa makgaolakgang ho ya ka ditakatso tsa Setjhaba le Mmuso. Phapang ya diphetho tse e tsamaya e eba teng Diprofinsing ka ho fapana. Ngola moqoqo oo ho wona o phetang ka moo diphetho tsa makgaolakgang di leng ka teng le ka moo di sa kgotsofatseng ka teng. Sehlooho sa moqoqo wa hao e be:

DIPHETHO TSE SA KGOTSOFATSENG TSA KEREITI YA 12.

(50)

KAPA

- 1.2 Boha setshwantsho sena se ka tlase, ebe o ngola moqoqo o itshetlehileng mohopolong wa sehlooho o qholotswang / hlahiswang ke setshwantsho sena maikutlong a hao. Se lebale ho iketsetsa moralo. Iqapele sehlooho sa hao.

(50)

E qotsitswe ho Move magazine ya 19 October 2011

KAPA

- 1.3 Botlokotsebe bo jele setsi Afrika Borwa. Sena se bakwa ke dintho tse ngata tse etsahalang naheng ka bophara. Botlokotsebe bona bo etsa hore motho a dule a nahana ka dinako tsohle. Ngola moqoqo oo ho ona o totobatsang ditlamorao tse tliswang ke botlokotsebe setjhabeng. Sehlooho sa moqoqo e be :

BOTLOKOTSEBE BO JELE SETSI AFRIKA BORWA.

(50)

KAPA

POTSO YA 2

- 1.4 Thekenoloji ke e nngwe ya dintho tse fetotseng lefatshe ka bophara. E fetotse maphelo ka ho nolofalets'a batho mokgwa wa ho phela, le ha tsena tsohle di batla tjelete hore o di fihlelle. Selefounu ke e nngwe ya dintho tse sebediswang ke setjhaba. Baithuti ba ya le tsona dikolong ka ha ba re di a ba thusa diphuputsong tsa dithuto tsa bona. Wena o dumellana le taba ee? Ngola moqoqo oo ho ona o tshehetsang ntlhakemo ya hao. Sehlooho sa hao sa moqoqo e be :
E KABA KE TOKA HORE BAITHUTI BA TSHWARE DISELEFOUNU DIKOLONG? (50)

KAPA

- 1.5 Batho ba tjametswe ke mathata a ho fetofetoha ha lehodimo. Lefatshe le aparelwa ke boemo ba lehodimo bo tlang ka matla ka dinako tsohle. Ditsebi di re setjhaba ha se bapale karolo ya bohlokwa mathateng ana a LELWAPI LA LEHODIMO (Global warming). Ngola moqoqo oo ho wona o hlahosang mathata a bakwang ke boemo bona. Sehlooho sa hao e be :
MATHATA A BAKWANG KE DIPHETOHO TSA BOEMO BA LEHODIMO. (50)

KAPA

- 1.6 Baithuti ba mehleng ena ba ya dikolong ka meriri e entsweng dintho-ntho. Sena se ama thuto ya bona le bana ba se nang bokgoni ba ho etsa meriri ya bona jwalo. Meriri e jwalo ha e metle ha ngwana a tenne diaparo tsa sekolo. Tse ding dikolo di kgahlanong le sena, ha tse ding di se kgahlanong le ketso eo. Diphetho tsa makgaolakang le tsona di a ameha ke sena. Wena o dumellana le mahlakore ana ka bobedi. Ngola moqoqo oo ho wona o tshehetsang mahlakore ana ka bobedi. Sehlooho sa hao sa moqoqo e be:
PHEDISO YA HO KENYELLETSWA HA MERIRI KE BAITHUTI DIKOLONG. (50)

KAPA

- 1.7 Boha setshwantsho sena se ka tlase, ebe o ngola moqoqo o itshetlehileleng mohopolong wa sehlooho o itshetlehileng/hlahiswang ke setshwantsho sena maikutlong a hao. Se lebale ho iketsetsa moralo. Iqapele sehlooho sa hao.

E qotsitswe ho Move magazine ya 19 October 2011

KAPA

- 1.8 Wena le metswalle ya hao, le thehile mokgatlo wa thekolohelo motseng wa heno. Mokgatlo ona wa lona o tsebahala ka ho ipabola ka mesebetsi le ditshebeletso tse itseng setjhabeng. Setjhaba se o tsehetsa haholo ebile se motlotlo haholo ka mokgatlo ona wa lona. Ngola moqoqo oo ho wona o pepesang tse ntle tse etswang ke mokgatlo ona wa lona. Sehlooho sa hao sa moqoqo e be:

WA RONA MOKGATLO O IKEMISEDITSE.

(50)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole tema e le NNGWE ya bolelele ba mantswe a 180 ho isa ho a 200 (dikahare feela). Hopola ho etsa moralo wa tema ya hao, mme o boele o lekole mosebetsi wa hao botjha ho hlaola diphoso.

- 2.1 O motjha ya kenang sekolo mme sekolo seo o kenang ho sona se ahilwe haufi le holo ya Setjhaba. Le sebedisa holo ena ha le na le mekete kapa dikopano tsa sekolo kaha ha e yo eo e leng ya sekolo. Ngola LENGOLO o ngolle Lefapha la Thuto o kope hore le ahelwe holo eo e leng ya sekolo e seng ya setjhaba, mme o hlalose mabaka. (30)

KAPA

- 2.2 Baithuti ba sekolo seo o kenang ho sona ba rera ho nka leeto la ho ya motse Kapa. Jwalo ka ha e le wena Mongodi wa mokgatlo o emetseng baithuti, ngola LENANETSAMAISO LE METSOTSO ya kopano eo le tla dula le mokgatlo o emetseng batswadi le ho hlophisa tsa leeto leo. (30)

KAPA

- 2.3 Mmuso wa Afrika Borwa o entse matsapa ohle hore dikolo tsa mahaeng di fe bana dijo letsatsi le leng le le leng. Sekolo sa lona se le fepa matsatsi a mabedi feela ka beke. Le lekile ho buisana le mosuwehlooho ka taba ena, empa ha ho phetoho ya letho. Ngolla Lefapha la Thuto MEMORANTAMO eo ho yona le kopang thuso mabapi le taba ena. (30)

KAPA

- 2.4 Motswalle wa hao ya dulang hole le wena, o o letsedesitse mohala ho o tsebisa ka mme wa hae ya se nang bophelo. Ngola PUISANO ya hao le yena. (30)

MATSHWAO KAOFELA A KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE**POTSO YA 3**

Kgetha mme o ngole tema e le NNGWE ya bolelele ba mantswe a 100 ho isa ho a 120. Hopola ho etsa moralo wa tema ya hao, mme o boele o lekole mosebetsi wa hao botjha.

- 3.1 Sehlopha sa mmimo sa Kereke ya heno se etsa mokete wa ditlhodisano. Ba o kopile hore o ba memele dihlopha tse ding tsa mmimo ho tla tlhodisanong. Ngola KARETE YA MEMO eo o memang dihlopha tseo. (20)

KAPA

- 3.2 Lekgotla la motse wa heno le letsholong la twantsho ya botlokotsebe ka hara motse, mme le rerile ho epa pitso mabapi le taba ena. Sena se tla etswa ka kopanelo le Lefapa la Tshireletso (Mapolesa). Ngola PHOUSERARA e tsebisang baahi ka pitso eo. Dintlha tsa bohlokwa di totobatswe. (20)

KAPA

- 3.3 Motswala wa hao o tla etela lelapa la heno ha dikolo di kwalwa ka Tshitwe, mo ngolle DITSHUPIISO ho tloha toropong ya heno ho ya fihla lapeng leno. (20)

KAPA

- 3.4 O nkile leeto le bana beno, le etetse naha ya Swatsing, Ngola POSEKARETE eo ho yona o tsebisang batswadi ba lona ka dintho tse ntle / kgahlang tseo le seng le di bone moo. (20)

MATSHWAO KAOFELA A KAROLO YA C: [20]

MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100